

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA

Redactor:
Pr. Demian Tudor

Din capodoperile Ortodoxiei

Cum putem preface în valori personale adevărurile eterne ale credinței creștine? Cum ne putem ameliora, sfinți și mântui sufletul? — Pentru destinul meu de om, nu este întrebare mai mare decât aceasta.

Un răspuns și un îndreptar la problema aceasta ne oferă „Filocalia”, una din capodoperile care constituie tezaurul viu al Ortodoxiei. În Filocalie sunt cuprinse experiențele și înțelepciunea celor mai aleși dintre sfinți, cu alte cuvinte „știința sufletului” reprezentată de maestri ei neîntrepuți, care sunt sfinții Părinți. Aci aflăm mai lămurit arătata metoda de-a cultiva și atinge idealul desăvârșirii în bunătate și în frumusețe duhovnicească, în credință și virtute evanghelică, în viață morală și religioasă, ascetică și mistică. De aceea „tălmăcirea acestei comori de spiritualitate ortodoxă” în limba română era de mult așteptată și fierbinte dorită.

Înima noastră a tresălit de bucurie când am aflat că munca ostenitoare și costisitoare pentru traducerea Filocaliei din limba originală în limba noastră a luat-o pe umerii săi cel mai luminat și mai competent dintre teologii români: părintele profesor stavrofor Dr. Dumitru Stăniloae, profesorul de Ascetică și Mistică dela Facultatea de Teologie din București.

Volumul I — foarte frumos tradus, tipărit și legat — a apărut la începutul anului trecut și s'a epuizat în câteva săptămâni, dovadă evidentă despre valoarea operii și despre setea sufletului românesc după cărți duhovnicești.

Volumul I în ediția a doua și volumul al II-lea au apărut zilele trecute în aceleași condiții, optime, ca și ediția I, și se pot comanda direct dela traducător, pe adresa dela Sibiu, Academia teologică „Andreiana”.

În „Biserica și Școala” s'a mai scris des-

pre apariția Filocaliei. S'a publicat și un apel pentru înscrieri de abonați — preoți sau parohii — pentru volumele următoare, cu oarecari anticipări de bani, prin care să se ajute și accelereze tipărirea cărții. Nu știm cu ce rezultat. Bănuim însă că s'au făcut foarte puține înscrieri.

Din „Prefața” dela volumul II, în care Părintele D. Stăniloae amintește de „munții” greutăților pe care-i întâlnește în calea tipării Filocaliei, se vede limpede că ajutoarele pentru editarea unei opere atât de valoroase nu sunt la înălțimea nevoilor. Ele sunt rezumate la următoarele patru: 300 exemplare angajate de I.P. S.S. Mitropolitul Nicolae pentru bibliotecile parohiale din Arhiepiscopie, 200 exemplare din vol. I ed. II și 250 exemplare din vol. II — cu un acouton apreciazabil — din partea P. S. S. Episcopului Nicolae al Oradiei, un număr masiv de abonamente făcute de Părintele ieromonah Arsenie dela mănăstirea Brâncoveanu — cititorul de frunte al Filocaliei — și contribuția prin hârtie pe care a făcut-o Părintele I. Cărpinișan din Petrești-Aiba. Despre alte abonamente sau ajutoare, nu se pomenește. Se menționează în schimb „minunea” că în astfel de vremuri grele se tipărește totuși o carte atât de importantă.

Volumul III se va tipări încă în vara aceasta.

Facem un călduros apel către preoții Eparhiei Aradului să nu întârzie a se înscrie cu sume cât mai mari ca abonați la Filocalie. 400.000 cât a costat vol. II (plus porto) nu e mult în raport cu scumpetea actuală și cu valoarea operii (elegant legată, încât numai legătura trece peste jumătate din prețul de cost al lucrării).

Volumul I cuprinde viața și scrierile sf. Antonie cel Mare, Evagrie Ponticul, Ioan Ca-

sian, Nil Ascetul, Marcu Ascetul, Diadoh al Foticeei și Isaia Pustnicul. Volumele II și III cuprind viața și operele sfântului Maxim Mărturisitorul, vestitul monah care a pecetluit cu sângele limbei sale și a brațului drept, Ortodoxia. În volumul II sunt traduse frumoasele capitole (400) despre dragoste, capitolele teologice (200), cuvântul ascetic, tâlcuirea la Tatăl Nostru și interesantele întrebări, nedumeriri și răspunsuri. Volumul III va cuprinde „Răspunsurile către Talasie”. Lucrarea va cuprinde încă 2-3 volume, așa încât orice sumă anticipată are acoperire în volumele următoare.

Gândirea patristică și experiențele sfinții-

lor constituie pentru noi o școală duhovnicească neîntrecută: școala vieții desăvârșite, din care orice student — fie tânăr, fie bătrân — primește un spor de lumină, un spor de viață, un spor de sfințenie și de fericire.

De aceea, am fi foarte mângâiați dacă s'ar înmulți și în Eparhia Aradului înscrierile la cursurile Filocaliei și dacă în toate bibliotecile parohiale s'ar așeza la loc de cinste și fără întârziere, această capodoperă din tezaurul Ortodoxiei, din care învățăm cu toți cum să prefacem adevărurile eterne ale creștinismului în valori personale.

ILARION V. FELEA

„Tatăl nostru...”

„Când vă rugați, să...” și urmează știutele reguli ecumenice în privința aceasta. După nevoile unde păstorim, desigur că fiecare mai adăugăm și alte reguli locale. Văzând de pildă într'o parohie cu ce puțină reculegere își fac credincioșii intrarea în sfântul locaș, și cum, ducându-se la locul lor, abia mătăhăiesc ceva cu degetele în dreptul nasului, mișcând buzele așa de conveniență, cât ai număra cinci, am stăruit de școlari, ca măcar ei să se'nchine frumos. Am statuat ca fiecare elev, după așezarea lângă strane, să se'nchine cucernic și să-și rostească întâi și ntâi toate rugăciunile prevăzute de programa clasei lui și a celor absolvite, și numai după aceea să-și îngăduie o oarecare destindere. În felul acesta, școlarii, la orice vreme intrau în biserică, cu capetele plecate și în mare taină, spre uimirea și aluzia vârstnicilor, timp de cinci-zece minute, nu voiau să știe de nimic altceva decât de rugăciunile clasei lor de catechizare.

Muși vârstnici au înțeles ce au și ei de făcut. Cei care s'au izbit de piedeca necunoașterii rugăciunilor rituale sau școlare ca pe unii care nu mai au memoria copiilor, dar în schimb au puterea de meditare, i-am îmbărbătat cu versetul: „Când vă rugați, nu bolborosiți aceleași vorbe ca și păgânii... Iată dar cum trebuie să vă rugați: „Tatăl nostru care ești în ceruri...” (Mat. 6.7).

Am mai adăugat și întâmplarea aceasta. Un preot a întrebat pe o femeie: — De câte ori pe zi rostești „Tatăl nostru”? — Când merge bine părinte, îl zic pe un sfert, pe jumătate, întreg. Când merge rău, îl rostesc de mai multe ori. Preotul neînțelegând femeia explică: — Când mă gândesc profund și din tot sufletul la înțelesul fiecărui cuvânt din „Tatăl nostru”, apoi nu mi-ar ajunge zina întreagă spre meditare și adâncire, și atunci zic că-mi merge bine;

când însă n'am habar, când n'am zel, când nu mă reculeg destul, când mi-s gândurile și privirile împrăștiat, rostesc „Tatăl nostru” după „Tatăl nostru”, fără să știu ce spun. Și-atunci zic că-mi merge rău.

Intr'adevăr, meditați numai dela cuvintele începătoare și până la cele încheietoare. Cuvântul „Tată”. „Vedeți ce dragoste ne-a arătat Tatăl, să ne numim copii ai lui Dumnezeu (I.In.3.1); sau vorbele unui credincios după o ploate mult așteptată și binefăcoare din primăvara aceasta: „Tot putem noi avea la tractoare; dacă nu-i dragostea lui Dumnezeu cu ploata, nimic n'am făcut”.

„Tatăl nostru!” Mai putem să-l numim așa? „Un fiu cinstește pe tatăl său și o slugă pe stăpânul său. Dacă sunt tată, unde este cinstea, care mi se cuvine? Dacă sunt stăpân, unde este teama de mine?” (Mal.1.6). „Dacă ați fi fiii lui Avram, ați face și faptele lui” (In. 8.39).

„Nu, nu, „...nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău...”, „...mă voi scula, mă voi duce la tatăl meu și-i voi zice: Tată am păcătuit...” (Lc. 15.18).

„Tatăl nostru” însemnează: Tatăl meu, al tău, al lui; tatăl vecinului, al prietenului și al dușmanului meu; tatăl lui Nole, al lui Ivan, al lui Jim, al lui Ițic, Pișta și Franț: tatăl oamenilor și al îngerilor; al florilor și al spinilor.

Procedează tot așa cu celelalte cuvinte, și ai să te convingi că ntr'adevăr, e drept și mult întemeiat să ceri din tot sufletul și cu multă cutremurare: Stăpâne, învrednicește-ne pe noi, care nu prea știm altceva în afară de rugăciunea Ta, învrednicește-ne, cu îndrăznire, fără de osândă, să cutezăm a te chema pe Tine, Dumnezeul cel ceresc: Tată.

Pr. Gh. Perva

SPIRITUL RENAȘTERII

Logica zilelor noastre, aristotelică în natura ei, cere ca în locul unei puteri învinse să se ridice o altă putere de acelaș fel. Consecvent acestui principiu, prăbușirea Imperiului Roman și cu el a întregii culturi și civilizații antice, presupune înălțarea unui alt imperiu, a unui alt popor și a unei alte civilizații. Ei bine, acest lucru nu s'a întâmplat. Nici unul din popoarele barbare, nici blondul dela Nord, nici Slavii, și nici unul din neamurile stepei asiatică, nu a izbutit să așeze ceva temeinic pe ruinele vechii luni, ci dimpotrivă, împreună cu acele ruini, toate aceste popoare s'au cufundat în universalismul Evului Mediu, s'au cufundat în Spiritualitatea Creștină. Cufundarea în Spiritualitatea Creștină nu înseamnă ștergerea caracterelor naționale, dupăcum comuniunea familiară nu înseamnă dizolvarea particularităților individuale, ci numai armonizarea lor. Evul Mediu nu a fost antinațional, cum s'ar crede, ci cel mult anațional, în sensul că centrul de greutate al întregii vieți era plasat oarecum în spiritualitate. Naționalitatea se manifestă în istorie prin viața culturală și viața politică. Viața culturală și viața politică a Evului Mediu fiind însă copleșită de Spiritualitatea Creștină, fiind pusă în slujba acestei spiritualități, păstrează ascunsă în ea însăși naționalitatea. Nevădită, naționalitatea există totuși, dovadă faptul că atunci când Spiritualitatea Creștină slăbește, naționalitatea se reafirmă. Reafirmarea naționalităților în asemenea împrejurări nu este dovada că ele au fost acelea cari au spart unitatea spirituală, universalismul Evului Mediu. Nu! Acest universalism s'a sfărâmat ros de germenul nesincerității. Din afară nimeni nu l-ar fi putut birui. Declinul lui începe deodată cu scolastica și devine evident deodată cu creșterea puterii papale.

„Scolastica este perioada filosofiei creștine care nu se mai mulțumește cu apologia dogmelor, așa cum o făcea filosofia părinților bisericii, ci vrea să fondeze sistematic, rațional, doctrina bisericii. Scolastica este un ordin cavaleresc al spiritului care trebuie să cucerească țara sfântă a misterelor dumnezeiești, având ca scut credința și ca sabie rațiunea speculativă¹⁾. Inceputurile scolastice se pun pe seama lui Anselm, arhiepiscop de Canterbury, a cărui poziție e concentrată în principiul: „fides querens intellectum“ sau „fides precedit intellectum“ sau „credo ut intelligam“. Nu toată scolastica însă este consecventă principiului lui Anselm. Așa, Petru Abelard reprezintă o direcție tocmai contrară. Pentru el credința nu premerge intelectului, ci dimpotrivă „intelectus precedit fidem“ sau „intelligo ut credam“. Punctele de vedere deosebite în care se situează acești doi re-

prezentanți ai scolastice, ca dealtfel și punctele de vedere deosebite ale nominaliștilor pe deoparte și ale realiștilor pe de altă parte, sunt pur teoretice. (Nominaliștii susțin că numai lucrurile și ființele individuale au existență adevărată, — nomina sau universalialia post res, — pe când speciile sau noțiunile generale — universalialia — sunt simple abstracțiuni. Realiștii, dimpotrivă, susțin că numai genurile și speciile au existență reală — universalialia ante res, universalialia in rebus — și că, sau premerge luerurilor și ființelor individuale — platonism — sau sunt cuprinse în ele înșiși — aristotelism —. În realitate, și unii și alții poartă pecetea aceleiași tendințe: împăcarea filosofiei grecești, împăcarea lumii vechi chiar, cu noua învățătură creștină. Scolastica e o tentativă spre compromis, e semnul că omul vechiu nu e mort, e ultima încercare a celui om de a se împăca și apoi de a învinge creștinismul. Nu superioritatea filosofiei antice și nici adevărul ei au fost cauzele acestei tentative, ci redeşeptarea vechii mândrii omenești, care mândrie va și triumfa dealtfel în spiritul renașterii.

Prin Toma de Aquino, Aristotel pătrunde în creștinism. Prin el, Dumnezeu creștin, Dumnezeu viu este ferecat în tiparele gândirii aristotelice: formă, putere, act. Cu el începe abstractizarea și raționalizarea adevărului creștin, tendință ce va culmina în teologia protestantă naturalistă, în reformă¹⁾. Atât renașterea, cât și reforma, își au germenul în scolastică. Renașterea dealtfel, la începuturile ei, a fost o scolastică a culturii, o scolastică a artelor. Aceiași tendință de afirmare a individualității, aceiași tendință de împăcare a vechii lumi cu noua învățătură creștină, respiră în Divina Comedie a lui Dante — regizată oarecum de însăși Virgilius, — în Gerusalemme Liberata a lui Torquato Tasso, în Moise a lui Michel Anghelo sau în Madonele lui Rafael pictate după chipul natural al unor italiene ale secolului, cu un cuvânt, în întreaga acea epocă cunoscută în istoria culturii europene sub numele de Trecento. În acest trecento „sufletul medieval, — scrie Berdiaeff — sufletul creștin s'a trezit la voința creației²⁾. Această trezire la voința creației însă, e începutul unei noi căderi în cosmos. Această așa zisă trezire la voința creației, e începutul unei noi răsvrățiri, sau mai corect, a unei întovertiri, căci „umanității epocii renașterii nu au rupt în mod absolut cu creștinismul, nu s'au ridicat contra Bisericii, dar starea lor religioasă fu răceala și indiferența³⁾. Dacă s'ar fi ridicat hotărât contra Bisericii, ar fi sfârșit prin a învinge sau a fi învinși. Pentru că nu s'au ridicat hotărât, pentru că, desprinși de izvorul spiritual al vieții, au continuat

¹⁾ Prin asta nu contesc buna credință a lui, Toma de Aquino. El a putut să fie un bun creștin, ca om. Gândirea lui însă, nu este tot atât de creștină. Aristotel a fost mai puternic și l-a copleșit.

²⁾ Berdiaeff — un nou Ev Mediu pag. 8.

³⁾ Ibid. — pag. 10.

¹⁾ După Antologia Filosofică a lui Bagdasar, Petrovici și Narly p. 108.

totuș să se considere, — din convenționalism și comoditate, — ai Bisericii, atitudinea lor a dus la mirajul legii, a dus la un formalism steril, a dus la idolatrie.

Două sunt aspectele istorice ale acestei noi idolatrii: — pe deoparte, cultul formelor triumfător în clasicism, pe de altă parte, cultul raționalismului naturalist, triumfător în mișcarea enciclopediștilor francezi din sec. al XVIII-lea. Cu clasicismul și în special cu enciclopedismul, renașterea, începută în tumultul vieții creștine, depășește cadrele acestei vieți, îi întoarce spatele și se individualizează ca un curent aparte, străin de biserică și adeseori ostil. Istoria așa o înregistrează. Până a ajunge însă la această individualizare, renașterea a stăpânit și a determinat în sânul Bisericii Catolice, condițiile reformei.

Introducerea aristotelismului în învățătura Bisericii Catolice și dogmatizarea lui, a avut ca și urmare, pe deoparte stimularea individualismului reflexiv, iar pe de altă parte, înlocuirea iubirii cu rațiunea și prin ea cu legea. Pentru creștinism, renașterea e un fel de reîntoarcere la Vechiul Testament, e substituirea învățăturii în locul învățătorului, e cultul făptuirii în locul creatorului, e instituirea unei noi idolatrii, — idolatria legii. —

Iubirea nu poate fi impusă cu forța. Legea ei e libertatea deplină. Ori dacă Biserica Romano-Catolică în epoca ei, zisă de glorie, a cunoscut inchișițiia cu rugurile și autodafeurile ei, însemnează că ea nu vroia dragoste ci lege, nu vroia supunere reală ci supunere de drept, supunere formală, însemnează că nu vroia nici convingeri și nici credință, ci pur și simplu, indiferență pasivă sau supunere oarbă legii. Tot cel ce nu se supune legii, trebuie să piară, chiar dacă ar fi acela, cum zice Marele Inchizitor din Frații Caramazof, Iisus Hristos, întemeietorul legii. Asupra celor promulgate odată, nici El nu are dreptul să revină.

Și într'adevăr, Iisus Hristos a fost ars pe rugurile inchișiției. Sceptrul i-a fost răpit, împărăția sfășiată, iar în locu-i s'a întemeiat împărăția minciunii încoronate, imperiul politic al papilor atotputernici. Creșterea puterii papale și caracterul politic al acestei puteri, au redeschis — după un gânditor de-al nostru — un vechi conflict politic, cunoscut în istorie sub numele de conflictul între Nord și Sud, între Roma și popoarele germanice, a căror mândrie sângerează încă la amintirea penitențelor lui Henric al IV-lea, făcute în fața porților castelului de la Canossa. Acest conflict, aplanat temporal în urma Concordatului dela Worms 1122, e prima lovitură, e primul protest indicat în contra nesincerității, împotriva noi idolatrii. El poate fi socotit drept început al reformei, primul moment al ei. Față de acest conflict, reforma se deosebește doar prin faptul că ea izbutește să asocieze la acțiunea de protest, poporul.

Al doilea moment istoric al reformei este revolta

lui Luther împotriva indulgențelor. Revolta împotriva indulgențelor este în fond revolta împotriva legii, căci indulgențele se sprijineau pe învățătura satisfacției juridice, învățătură caracteristică legii T. V., legii talionului; se sprijineau pe concepția renumitului „thesaurus indulgentiarum, thesaurus superogationis meritorum Christi et perfectorum“. În locul legii, Luther a încercat să reîntroneze credința. Nu a izbutit însă. Spiritul renașterii a fost mai puternic și nimic nu pare astăzi mai puțin protestant ca învățătura „Sola fide“. Protestantismul de altfel, — după cum îi spune și numele, — este un protest numai și nu o creație religioasă, predestinaționismul, ideea fundamentală a lui nefiind decât prelungirea predestinaționismului catolic cunoscut sub numele de „massa damnata“. Ei bine, această „massa damnata“ exploatată de puterea papală în numele unui principiu juridic, s'a vrut liberă și de aceea a protestat, sfărmand astfel, odată cu autoritatea eclesiastică și idolul, noul idol al legii.

În locul idolului dărâmat însă, ea nu a putut reîntrona credința, ci, neîncrezătoare și sceptică, această masă, revoltată acum, s'a prăvălit în anarhie. Revoluția Franceză din 1789 e momentul culminant al acestei anarhii sufletești; e actul de capitulare al reformei, căci în ea raționalismul și legea triumfă. Pe vechile dărâmături, omul a ridicat tot idoli. Sub semnul acestor idoli, sub egida legii, istoria modernă și contemporană și-a tăiat drumul. Prin renaștere, Roma antică a biruit.

V. G.

Despre ce să predicăm ?

Duminea a șasea după Rusalii: DESPRE VINDECARE ȘI IERTARE.

Duminea a șasea după Rusalii are Evangelia dela Matei 9, 1-8 despre vindecarea slăbănogului din Capernaum. Cărturarii s'au smintit din pricina cuvintelor lui Iisus, că iartă păcatele slăbănogului. Atunci le-a zis Iisus: *Căci ce este mai lesne? A zice: Iertate îți sunt păcatele, sau a zice: Scoală-te și umblă?* (Matei 9,6) Sfinții Evangelisti Luca (5,23) și Marcu (2,9) au însemnat întrebările acestea aproape cuvânt cu cuvânt ca Matei. Cărturarii știau una, că numai Dumnezeu poate ierta păcatele. Cu știința aceasta îngustă a lor s'au poticnit cum te poticnești de o piatră. Un aviator spunea ce i s'a întâmplat odată când zbura cu avionul. Un vultur mare a vrut să-l atace și s'a năpustit asupra avionului. Se vede că s'a supărat vulturul pentru îndrăzneala omului de a zbura ca vulturii. Elicea însă l-a zdrobit și l-a aruncat în vânt și vulturul a căzut undeva între munți. Așa s'au supărat și cărturarii, că Iisus a iertat păcatele. Cum poate un om să zică așa ceva,

când numai Dumnezeu poate ierta. Ar fi putut să-și aducă aminte din cărțile pe cari tot mereu le răsfoiau, că cel ce va fi adus la moarte pentru fărădelegile poporului, va veni ca om și că omul Iisus este Dumnezeu-Omul. (Isaia 53,8).

Iertarea sau vindecarea? Care este mai mare? Și aci cărturarii în îngustimea minții lor credeau că vindecarea este mai mare. Poate au și zis unii dintre ei: Da, când l-ai vindeca, am crede și noi, însă n'ar fi crezut. Dacă ai lăsat ca ura să-ți întunece mintea, dacă ai lăsat ca duhul cel rău să-ți oprească vederea ochilor sufletești, cum ceța o prește pe a celor trupești, atunci nu vei crede nici prorocilor nici Celui ce a înviat din morți.

Cărturarii n'au răspuns nimic. Ce ar fi putut să răspundă? Și iertarea și vindecarea dintr'o clipă sunt lucrări pe cari numai Dumnezeu le poate face. Dar în ura lor cea mare ei n'au vrut să se lămurească, ci ca Iisus Hristos să nu mai fie. De aceea, chiar și când vedeau minuni săvârșite de Iisus, cărturarii îl învinuiau. Odată ziceau că scoate dracii cu mai marele dracilor. Altădată spuneau că ar fi furat din templul din Ierusalim Numele cel Negrăit și cu acesta face minuni.

Pentru cărturari nici n'ar fi făcut Iisus minuni. Cum au cerut ei odată și n'a vrut să le arate nici un semn, nici-o minune (Matei 12,39). Dar Hristos Domnul a vorbit pentru oamenii din toate veacurile și înțelesul întrebărilor este acesta: Și iertarea și vindecarea prin minune sunt cu putință numai la Dumnezeu. Dacă veți vedea una pe care puteți s'o vedeți cu ochii trupești, veți crede pe a doua, pe care n'o puteți vedea. Dacă puterea dumnezească singură poate vindeca, veți înțelege că vindecând pe slăbănog am puterea dumnezească și așa am și puterea de a ierta. Vi se pare că iertarea e numai o vorbă goală și vindecarea ar fi o faptă convingătoare. Fac acum minunea din milă față de slăbănog, pentru credința lui și a celor ce s'au ostenit să-l aducă aci și ca să înțelegeți că iertarea este har dumnezeesc.

Mintea omenească anevoie se poate sui până la înțelegerea să facă deosebirea între un bine pământesc și între altul ceresc. Isav ca să ajungă să-și aline foamea pe câteva ore, și-a vândut dreptul de întâi născut pentru un blid de linte. Pentru câteva ore a vândut veșnicia. Bogatul neînțelept pentru bucuria pământească a grânelor din hambare și-a pierdut sufletul, Iuda Iscarioteanul pentru treizeci de arginți a vândut nu numai pe Mântuitorul ci și mântuirea sa și-a dat-o.

De aceea zicea Iisus Hristos în predica de pe munte: Dacă ochiul tău drept te smintește, scoate-l și aruncă-l dela tine, căci mai de folos îți este să piară unul din mădularele tale și nu

tot trupul tău să fie aruncat în gheena. Și dacă mâna ta dreaptă te smintește taie-o și aruncă-o dela tine.. (Matei 5,29-30) Prin acestea Hristos Domnul nu despre ochiul trupesc, nu despre carnea și oasele mâinii vorbește, ci vrea să ne învețe, că e mai de preț bucuria fericirii veșnice decât plăcerea unei clipe, a unui ceas, sau a unei vieți întregi.

Și oamenii au oarecare înțelegere pentru aceste învățături. În viața de toate zilele auzim mereu vorbindu-se despre onoare sau cinste ca una care e mai de preț decât multe comori pământești. Istoria vorbește despre nenumărate lupte, în cari vitejii au luptat și au murit toți, ca să-și apere și țara și neamul, dar mai presus de toate onoarea. În vara anului 480 înaintea de Hristos s'a dat lupta cea crâncenă între Spartani și Perși în strâmtoarea Termopile. Treisute de viteji cu regele lor Leonida au ținut piept oștilor nenumărate ale Perșilor. Au fost vânduți de un trădător, dar n'au încetat lupta ci au murit cu toții. Perșii au găsit mort pe Leonida, i-au tăiat capul și i l-au pus într'o sulită. Poporul încă și toate neamurile pământului îl pomenesc și azi cu cinste, căci și-a prețuit onoarea mai presus de viață.

Dacă înțelegem aceasta, atunci suntem aproape de puțința de a înțelege că e mai de preț iertarea păcatelor și fericirea veșnică decât sănătatea. Creștinul bun trebuie să creadă cu tărie că harul iertării e mai mult decât o vindecare minunată, sau și decât toată viața pământească.

GRIJA PEA MARE DE HAINĂ

Oameni în zdrențe sau cu haina petecită totdeauna au fost. Marile încercări, cum sunt războaiele sau seceta, fac ca foamea și golătatea să fie mai apăsătoare. Izbitoare însă și grea se face sărăcia numai când e înfruntată de o bogăție îngâmfată. Pentru aceasta zice Domnul; *Și de haină ce vă îngrijiți? Socotiți crinii câmpului cum cresc: nu se ostenesc, nici torc* (Matei 6,28).

Cum? Să nu ne îngrijim deloc de haină? O, aceasta n'o cere Mântuitorul. El ne cunoaște firea și trebuințele mai bine decât ni se pare nouă că ni le-am cunoaște înșine și știe că avem trebuință de îmbrăcăminte. E foarte limpede așadar, că nu împotriva trebuințelor a vorbit. Gândiți-vă însă la un palat strălucitor pus alătura de o colibă. La o mașină de lux care strivește pe un șchiop ce se târește pe marginea drumului. Sau la bogatul îmbrăcat în porfiră și vison cu săracul Lazar gol, flămând și plin de bube. Căci, vedeți, și crinii lucrează ceva. Cu rădăcinile își scot sucurile din pământ, le prelucrează cașicând ar toarce, le prefac în frunze și în flori, cașicând

ar țese. Nu fac însă nimic peste ceea ce este firesc unui crin.

Înțelesul cuvintelor din evanghelie este, să nu ne îngrijim de haine peste măsura trebuințelor, căci tot ce trece peste măsură, sapă o prăpastie între oameni și aduce blestemul cerului.

Grija fără margini pentru haină ne face să dorim tot mai multe, tot mai frumoase și tot mai scumpe haine. Ne face apoi să uităm că adevăratul purtător de grije este Dumnezeu și inima ne-o târește să se lipească numai de haine. De altă parte îngrămădirea hainelor peste trebuință face ca cel sărac să nu poată munci atât, ca din plata muncii să se poată îmbrăca. Pentru aceasta e atâta asprime în Evanghelie față de păcatul luxului.

Dar asprimea o găsim și în Vechiul Testament. Esta scris că pentru luarea cetății Hai au fost trimiși trei mii de oameni. În fața dușmanului cei trei mii au fost cuprinși de o frică neînțeleasă și au fugit. Dușmanul i-a urmărit și i-a bătut. Indurerat de înfrângere Josua a căzut cu fața la pământ și a plâns. Dumnezeu i-a grăit: Poporul a călcat legământul, a furat din prada afierosită și a căzut sub blestem. Atunci a fost cercetat poporul pe triburi, pe familii și pe inși. Vinovat era Acan din tribul lui Iuda. Acan găsisse printre prăzi o haină babiloniană, în colori alese, mai mult argint și un drug de aur. I-au plăcut și nu s'a putut stăpâni, ci le a ascuns în cortul său. Plăcerea aceasta a adus blestemul și înfrângerea peste popor (Iisus Navi 7).

Intâmplarea lui Acan a fost scrisă numai ca un exemplu pentru cauza și felul blestemului ce cade pe un popor întreg. Ca atunci și altădată s'a mai arătat blestemul în frica și în fuga de dușman și în înfrângeri. Iarăș altădată se arată ca invidie, ce se preface în ură și în răzbunare.

Se zice că luxul este un păcat, dar ca toate păcatele și luxul aduce o boală: semeția sau îngâmfarea față de cei cu haine sărăcicioase. Dacă Acan n'ar fi fost descoperit și pedepsit cu moartea, într-o bună zi ar fi îmbrăcat haina babiloniană; din argint și din aur și-ar fi pus inele și alte podoabe; ar fi început să calce semeț; ar fi așteptat ca alții să-i dea o mai mare cinste; ar fi vorbit ca din spatele calului și pe cei cu haine tocite i-ar fi luat în picioare. Între ei și între ceilalți s'ar fi adâncit prăpastia.

Atunci nici nu e mirare, că mulțimea se înstrăinează de cei cu haine de lux și că fi osândește nu atât din cauza hainei babiloniene, a argintului și a aurului dosit, cât mai ales din cauza semeției de care s'au îmbolnăvit cu haina și cu podoabele.

Despre osânda aceasta vorbește un mare

poet (Fr. Schiller: Inelul lui Polykrates). Regele Polykrates se lăuda cu norocul său în toate. Raptele întăreau spusele lui: i-au adus capul tăiat al celui mai mare dușman; flota lui sosi învingătoare; armata lui a înfrânt pe cei din Creta. Prietenul, căruia se lăuda, a zis către el: Să arunci în mare ce ai mai drag, căci altfel zeii se vor răzbuna. Polykrates avea un inel prețios. Acela era mai drag și l-a aruncat în mare. A doua zi însă a venit un pescar de i-a adus un pește. Bucătarul a despicat peștele și a găsit inelul. Stăpâne, iată inelul pe care l-ai aruncat, l-am găsit în măruntaiele peștelui. O, norocul tău e fără margini. Dar și pieirea i-a venit fără veste, ca trăznitul din senin. Prietenii l-a părăsit iar vrăjmașii s'au sculat asupra-i.

Credința și osânda popoarelor că peste cei semeți trebuie să vie răzbunarea, este una cu învățătura Sfintei Scripturi, că din pricina podoabelor vine boala semeției, iar semeția aduce blestem.

De atunci și până la noi atâtea haine mândre și inele prețioase au adus blesteme, ca să ne învețe mereu, că nu trebuie să ne îngrijim peste fire și peste măsură de haină și de podoabe.

Dacă bogatul nu s'ar fi îmbrăcat numai în porfiră și în vison, s'ar fi putut scoberi uneori să vadă de săracul Lazăr și atunci nu s'ar fi adâncit prăpastia între ei nici pe pământ, nici dincolo de mormânt. Dacă a fost pedepsit Acan pentru haina babiloniană și dacă toți osândese pe cei îngâmfați, e ca să luăm aminte și noi.

Trăim vremea hainelor tocite, petecite și prea zdrențuite. A purta haine scumpe ca porfira sau ca mantia babiloniană și inele ca inelul lui Polykrates, ar însemna să ne batem joc de hainele tocite, petecite, zdrențuite. Ar însemna să atragem asupra-ne osânda oamenilor și blestemul lui Dumnezeu.

Biserica ne cere să avem mai multă milă față de zdrențe, mai mult respect față de hainele petecite și mai ales să nu ne prăpădim cu pofta după haine. Când zice: „Și de haină ce vă îngrijiți” — aceasta ne-o cere și Hristos Mântuitorul, căruia se cuvine toată slava în vecii vecilor. Amin.

F. C.

Informațiuni

■ Noul Rector al Academiei Teologice din Arad. P. C. Părinte Dr. Simeon Șiclovan a fost absolvat la cerere de conducerea Rectoratului Academiei Teologice din Arad. Cu această conducere a fost încredințat P. C. Părinte Dr. Ilarion V. Felea.

Îi urăm spor la muncă și realizarea tuturor gândurilor bune pe care știm că le nutrește în legătură cu Alma materul nostru.

■ După examenul de capacitate preoțească, absolvenții Academiei Teologice, ținând să se despărtească de profesorii lor într-o atmosferă de comuniune și dragoste creștină, au aranjat o modestă agapă de rămas bun în parcul Școlii. Au luat parte: P. C. Sa Păr. Cons. Ep. Tr. Cibian, P. C. Sa Păr. Rector Dr. S. Șiclovan și P.P.C.C. Păr. Prof.: Dr. N. Popovici, Dr. Il. V. Felea, Dr. P. Deheleanu, Prot. P. Bancea, Pr. I. Ageu și secretar V. Biliboacă, iar dintre studenți următorii: Tr. Balta, I. Blaj, V. Câmpian, I. Gh. Crișan, D. Emandi, Al. Olah și A. Tomescu.

La sfârșit a luat cuvântul P. C. Sa Păr. Cons. Cibian, care în cuvinte alese a arătat tinerilor candidați la preoție, înalta misiune a preotului paroh, promițându-le totodată întreaga sollicitudine.

Absolventul I. Gh. Crișan, fostul președ. al stud., mulțumește întregului corp profesoral pentru dragostea arătată și osteneala depusă în decursul celor patru ani de școlaritate, totodată mulțumește P. C. Sale Păr. Cons. Ep. pentru sprijinul promis, declarând, în numele studenților, că vor ști să-și facă datoria de preoți, după cum și-au făcut-o și pe cea de studenți.

Ultimul ia cuvântul Păr. Rector, care și-a exprimat toată mulțumirea pentru buna purtare și progres la învățătură a absolvenților, dându-le sfaturi părintești pentru misiunea ce-i așteaptă.

P. C. Sa Păr. Prof. Dr. Il. V. Felea a binevoit să acorde, cu autograful, fiecărui absolvent, câte un exemplar din lucrarea P. C. Sale: „Teologie și preoție“.

Masa a decurs și s'a sfârșit într-o atmosferă de înălțare sufletească și entuziasm tineresc.

■ **Numiri.** În ședința administrativ-bisericească din 28 Iunie a. c. s'au făcut următoarele numiri:

Preotul Ioan Moș dela Măderat a fost numit la parohia Curtici II; preotul Lazăr Don dela Hodiș a fost numit la Curtici III.

Comunicate

Nr. 2289—1947

P. C. Preoți din apropierea Schitului Sf. Gheorghe (Ferede) sunt invitați să conducă pe credincioși și în special pe membrii „Școlii de Duminecă“ la

Procesiunea de mulțumită pentru recoltă, ce se va organiza de ziua Sf. Prooroc *Ilie* (20 Iulie) care se potrivește în acest an pe Dumineca VII după Rusalii.

După sf. Liturghie arhierescă se va ține un festival al Școlii de Duminecă la care sunt invitați membrii din parohii să dea contribuția prin recitări de poezii religioase, cântări bisericești, coruri, etc. făcând astfel în fața autorității dovada muncii lor misionare.

Arad la 2 Iulie 1947.

† ANDREI
Episcop.

Ic. Stavr. Caius Turicu
consilier referent eparhial

Nr. 2031—1947.

Amăsurat modificărilor aduse Legii timbrului la 6 Aprilie 1947, plafonul de scutire de impozitul echivalent, asupra valorilor bisericești, a fost majorat pentru parohiile rurale la lei 500 milioane, iar la parohiile urbane la lei un miliard, urmând să fie impozabilă numai diferența de valoare ce întrece aceste sume.

Arad la 26 Iunie 1947.

Nr. 1905—1947

Comunicăm aci mai jos, în copie, hotărârea Sinodului Permanent Bisericesc, referitor la plata abonamentului revistei „Biserica Ortodoxă Română“, pe anul în curs, comunicat Nouă cu ordinul Sf. Patriarhii Nr. 734—1947, pentru conformare și executare.

„Față de majorările la prețul hârtiei, tiparului, etc, survenite în ultimul timp, Sinodul Permanent dela 24 Aprilie a. c. a aprobat ca abonamentul revistei „Biserica Ortodoxă Română“ pe anul în curs să fie de 500.000 (cinci sute mii).

Pentru ușurarea operațiunilor de încasarea abonamentelor, fără de care revista nu se poate tipări și expedia la timp, parohiile vor depune de urgență abonamentele la Protoierii, iar protoierii vor depune sumele totale la C.E.C. cont Nr. 26107 pentru revista „Biserica Ortodoxă Română“ str. Antim Nr. 29 București.

Pentru această operațiune Protoierii vor reține un comision de 5% din valoarea abonamentelor, precum și 5.000 lei de fiecare chitanță emisă din chitanțierul Protoieriei pe numele parohiilor dela care încasează abonamentul respectiv.

Vă rugăm a da ordin în sensul celor de mai sus la toate Protoierii și parohiile din cuprinsul eparhiei P. S. Voastre, cu indicația de a achita și depune la C.E.C. aceste abonamente, până cel mai târziu 15 Iulie 1947, pentru ca revista să poată apărea în mod normal, fiind vorba de revista monitor, deci oficială și obligatorie pentru orice parohie.“

Arad la 20 Iunie 1947.

† ANDREI,
Episcop.

Traian Cibian
consilier referent eparhial.

A V I Z

Tuturor Oficiilor Protopopești și Parohiale din Eparhia Aradului.

Este necesar ca reforma monetară anunțată să nu vă găsească în neregulă față de noi.

În acest scop — și pentru a ușura și situația noastră — sunteți invitați a achita de urgență toate datoriile și restanțele D-voastră bănești către:

Biserica și Școala
Calea Mântuirii

Pentru cartea „Nicolae Ștefu etc.

Sumele le veți trimite cu prima ocazie, la librăria „Diecezană“.

Directumea

Parohia ort. rom. Miniș.**Publicație**

Se aduce la cunoștința publică că în ziua de 31 Iulie 1947 orele 10 se va ține licitație publică la Oficiul parohial al com. Miniș pentru darea în antrepriză a lucrării de zidire a bisericii.

Ofertanții trebuie să posede acte în regulă pentru angajări de astfel de lucrări.

Licitanții vor depune o garanție de 5%, iar după aprobarea licitației vor întregi la 10% după valoarea lucrării angajate.

Licitanții se va ține cu oferte închise și în conformitate cu dispozițiile par. 88-110 din L.C.P.

Caetul de sarcini, devizul și planul se pot vedea zilnic la Oficiu parohial.

Miniș 30 Iunie 1947.

Consiliul parohial.

Episcopia Ortodoxă Română a Aradului

Nr. 949-1947.

Comunicat

(Continuare)

306. Ioan Ciurdăraș, cântăreț parohia Vârșand Arad, clasa de numire 3, vechime 4 ani, clasa de încadrare 5, coeficient de clasă 1,20, coeficient de funcție 1,40, categ. III, salar 94.100 lei.

307. Ioan Sechereș, cântăreț, parohia Zărând, Arad, clasa de numire 3, vechime 4 ani, clasa de încadrare 5, coeficient de clasă 1,20, coeficient de funcție 1,40, categ. III, salar 94.100 lei.

308. Gheorghe Alda, cântăreț, parohia Aldești Arad, clasa de numire 3, vechime 3 ani, clasa de încadrare 4, coeficient de clasă 1,15, coeficient de funcție 1,40, categ. III, salar 90.200 lei.

309. Ioan Lucaci, cântăreț, parohia Berendia Arad, clasa de numire 3, vechime 3 ani, clasa de încadrare 4, coeficient de clasă 1,15, coeficient de funcție 1,40, categ. III, salar 90.200 lei.

310. Teodor Pop, cântăreț parohia Hodiș, Arad, clasa de numire 3, vechime 3 ani, clasa de încadrare 4, coeficient de clasă 1,15, coeficient de funcție 1,40, categ. III, salar 90.200 lei.

311. Gheorghe Răzvan, cântăreț parohia Măderat, Arad, clasa de numire 3, vechime 3 ani, clasa de încadrare 4, coeficient de clasă 1,15, coeficient de funcție 1,40, categ. III, salar 90.200 lei.

312. Ioan Condrea, cântăreț, parohia Moneasa, Arad, clasa de numire 3, vechime 4 ani, clasa de încadrare 4, coeficient de clasă 1,15, coeficient de funcție 1,40, categ. III, salar 90.200 lei.

313. Zenovie Bulz, cântăreț parohia Petriș, Arad, clasa de numire 3, vechime 3 ani, clasa de încadrare 4, coeficient de clasă 1,15, coeficient de funcție 1,40, categ. III, salar 90.200 lei.

314. Gheorghe Popii cântăreț, parohia Sămbăteni, Arad, clasa de numire 3, vechime 3 ani, clasa de încadrare 4, coeficient de clasă 1,15, coeficient de funcție 1,40, categ. III, salar 90.200 lei.

215. Ioan Sasu, cântăreț, parohia Șepreuş, Arad, clasa de numire 3, vechime 2 ani, clasa de încadrare 4, coeficient de clasă 1,15, coeficient de funcție 1,40, categ. III, salar 90.200 lei.

316. Gheorghe Alda cântăreț, parohia Voivodeni, Arad, clasa de numire 3, vechime 1 an, clasa de încadrare 3, coeficient de clasă 1,10, coeficient de funcție 1,40, categ. III, salar 86.200 lei.

317. Aurel Luțai, cântăreț, parohia Giula, Ungaria, clasa de numire 3, vechime 1 an, clasa de încadrare 3, coeficient de clasă 1,10, coeficient de funcție 1,40, categ. III, salar 86.200 lei.

318. Ioan Iliuț, preot, parohia Arad VII, clasa de numire 9, vechime 39 ani, clasa de încadrare 28, coeficient de clasă 2,35, coeficient de funcție 2,20, categ. I, salar 361.900 lei.

319. Ioan Cociuban, preot, parohia Ineu II, Arad, clasa de numire 9, vechime 32 ani, clasa de încadrare 32, coeficient de clasă 2,20, coeficient de funcție 2,20, categ. II, salar 304.900 lei.

320. Marin Sfetcu, preot, parohia Dumbrava, Arad, clasa de numire 9, vechime 7 ani, clasa de încadrare 12, coeficient de clasă 1,45, coeficient de funcție 2,20, categ. III, salar 191.000 lei.

321. Visarion Sintescu, preot, parohia Halaliș, clasa de numire 4, vechimea 9 ani, clasa de încadrare 8, coeficient de clasă 1,35, coeficient de funcție 2,20, categ. III, salar 166.300 lei.

322. Aurel Neamțu preot, parohia Mădrigesti, Arad, clasa de numire 9, vechime 9 ani, clasa de încadrare 14, coeficient de clasă 1,60, coeficient de funcție 2,20, categ. III, salar 203.300 lei.

323. Ștefan Rusu, preot, parohia Nădab II, Arad, clasa de numire 9, vechime 23 ani, clasa de încadrare 21, coeficient de clasă 1,95, coeficient de funcție 2,20, categ. III, salar 246.400 lei.

324. Ioan Laza, preot, parohia Seleuș II, Arad, clasa de numire 9, vechime 21 ani, clasa de încadrare 19, coeficient de clasă 1,90, coeficient de funcție 2,20, categ. III, salar 234.100 lei.

325. Ioan Ștefanuț, preot, parohia Șepreuş, Arad, clasa de numire 9, vechime 9 ani, clasa de încadrare 13, coeficient de clasă 1,60, coeficient de funcție 2,20, categ. III, salar 197.100 lei.

326. Iustin Monțea, preot, parohia Șicula I, Arad, clasa de numire 9, vechimea 42 ani, clasa de încadrare 30, coeficient de clasă 2,40, coeficient de funcție 2,20, categ. III, salar 301.800 lei.

327. Petru Băru, preot, parohia Zeldiș, Arad, clasa de numire 9, vechime 10 ani, clasa de încadrare 14, coeficient de clasă 1,65, coeficient de funcție 2,20, categ. III, salar 203.300 lei.